

Hranický zpravodaj

**Hasičská
výstava láká
návštěvníky**

**Osobnosti
na stromech**

**Dnešní téma:
Osłavy 850 let Hranic**

**„Tancem dokáže člověk vyjádřit snad téměř vše, častokrát
pomůže sdělit i to, na co slova nestačí.“**

Bečva v květnu zahrozila, stačil den dešťů

Bečva v květnu opět připomněla, jak rychle umí zahrozit. Silné deště, zejména v Beskydech, začaly ve středu 22. května zvedat její hladinu. Odpoledne, po čtvrté hodině, překročila Bečva v Teplicích nad Bečvou 1. stupeň povodňové aktivity (260 cm), v 18 hodin již přesáhla výše hladiny 330 cm (2. SPA). Vzestup i nadále pokračoval, po půlnoci překročila Bečva 4 metrovou hranici 3. stupně povodňové aktivity. Maxima 426 cm dosáhla v půl páté ráno, od té doby celý čtvrtek zvolna klesala zpět k normálu.

V Hranicích vážnější škody nenastaly, poškozeny byly některé zahrádky. V okolí byl jako obvykle zatopený sportovní areál v Ústí a část obce. Uzavřena zůstává lávka přes Bečvu u osady Kamenec, protože ji poškodil mohutný kmen. Velička i Ludina zůstaly v klidu.

(bak)

Pod jezem se místy Bečva vylila z břehů. Foto: Petr Bakovský

Hranice získaly Elektrooskara

Město Hranice získalo Elektrooskara. Foto: Petr Bakovský

Nejlepšího výsledku v rámci Olomouckého kraje ve sběru vyřazených elektrozařízení v kategorii „Obec nad 10 000 obyvatel“ dosáhlo město Hranice. V roce 2018 nasbírali obyvatelé Hranic téměř 100 tun elektroodpadu (95,5 t). V porovnání s rokem 2017, kdy se nasbíralo 59,2 tun elektroodpadu, to je 61 procentní nárůst, největší v Olomouckém kraji.

Město tak získalo Elektrooskara za loňský rok. Soutěž již popáté pořádá společnost ELEKTROWIN a.s., která se sběrem vyřazených elektrozařízení zabývá, s podporou Olomouckého kraje.

V celém kraji bylo v roce 2018 prostřednictvím sítě ELEKTROWIN sebráno celkem 2266 tun vysloužilých elektrospotřebičů, což představuje 5,6 % z celkového množství zpětně odebraných elektrozařízení v celé republice. Každý tak v průměru odevzdal 3,58 kg spotřebičů. (bak)

Budou se rozšiřovat kontejnerová stání, dvě půjdou pod zem

Zlepšení možností k ukládání odpadu a také zlepšení estetické stránky přinese akce rozšíření kontejnerových stání, která byla v červnu zahájena. Do konce srpna bude pět stávajících kontejnerových stání rozšířeno a dvě další budou vybudována jako podzemní.

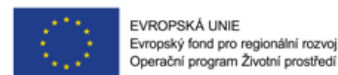
Kontejnery na tříděný odpad tak přestanou hyzdit okolí na Třídě 1. máje u restaurace Ducati a také v Drahotuších u nákupního střediska. První podzemní

úložiště kontejnerů bylo v Hranicích vybudováno v rámci regenerace sídliště Nová v loňském roce. Nyní přibudou další dvě. Jejich umístění však není jednoduché, zejména kvůli inženýrským sítím.

Rozšíření kontejnerových stání se bude týkat lokality v blízkosti supermarketu Albert na Třídě 1. máje, dalších dvou na sídlišti Kpt. Jaroše poblíž garáží a nedaleko dětského hřiště, v ulici K. Čapka a na Skleném kopci.

Celá akce vyjde na 3,4 milionu korun.

Na tento projekt získalo město dotaci z Evropské unie - Evropského fondu pro regionální rozvoj - Operačního programu Životní prostředí. Zároveň bude z této dotace financován i nákup 2 860 popelnic pro biologicky rozložitelný odpad. (bak)

Město nakoupilo popelnice na biologicky rozložitelný odpad

Již na začátku prázdnin budou postupně ke všem rodinným domům v Hranicích postupně rozmázeny popelnice o velikosti 240 litrů, které budou určeny pro ukládání biologicky rozložitelných odpadů. Tyto popelnice Vám město bezplatně zapůjčí, proto věnujte pozornost přiloženým informacím, především pokynům k vyplnění smlouvy o výpůjčce a návodu k použití.

Nejpozději od srpna bude zaveden svoz těchto popelnic, který si vyžádá úpravu harmonogramu svozu směsného komunálního odpadu od rodinných domů na čtrnáctidenní intervaly. Popelnice na biologicky rozložitelný odpad se bude střídavě odvázet se směsným komunálním odpadem.

Aktuální informace budou zveřejňovány na webových

Město žádá občany, aby odpad neukládali mimo kontejnery. Foto: MěÚ Hranice

stránkách města a společnosti Ekoltes. Důležité informace budou zveřejněny i na úřední desce města.

Zároveň žádáme občany města Hranic, aby třídili a ukládali odpady do nádob k tomu určených. Především objemný a nebezpečný odpad je nutno

odvézt do sběrného dvoru společností Ekoltes Hranice a neodkládat ho mimo kontejnery na stanovištích (viz foto). Pokud bude tento nešvar stále narůstat, bude nutné například zvýšení poplatků za svoz a likvidaci odpadů, hrozí i ukládání pokut.

Kateřina Cyžová

Návrhy na památník Masaryka jsou ve dvoraně

Všech dvacet návrhů, zaslaných do soutěže na nejvhodnější realizaci díla, které bude na Školním náměstí před Základní uměleckou školou připomínat 1. československého prezidenta T. G. Masaryka, je vystaveno ve dvoraně zámku. Návrhy posuzovala odborná porota, která se shodla na pořadí tří nejlepších návrhů a jednom čestném uznání. Závěry poroty poté odsouhlasila i Rada města Hranic.

Z hodnocení poroty

Jako nejvhodnější byl vybrán návrh jezdecké sochy Ladislava Sorokáče a Ondřeje Tučka, který vhodně reaguje na charakter dané lokality a zároveň nechává prostor budoucím úpravám. Bronzová socha je umístěna uprostřed parkové úpravy náměstí a je orientována tak, aby byla jasně viditelná a zřetelná jak z Farní, tak z Radniční ulice. Moderní pojetí sochy, zjednodušená na nezaměnitelnou plošnou siluetu státníka, je soudobou interpretací

klasického jezdeckého pomníku.

Porota hodnotila kladně práci redukovanou na plochou siluetu s reliéfem písma (citáty TGM), viditelnost i neviditelnost při čelním pohledu na objekt, neokázalost a hravost v vizuální atraktivitou jak celku, tak detailu. Ocenila i vazbu na blízkost Základní umělecké školy, a tedy dětské diváky. Návrh svojí jemnou originalitou komplexně naplňuje zadání.

Pro vítěze soutěže, sochaře Sorokáče a architekta Tučka, to není první spolupráce. Mají za sebou například loňskou realizaci památníku obětem dvou totalitních režimů v pražské zahradě Ztracenka. Nyní se jedná s autory díla o detailech smlouvy a termínech realizace.

U druhého návrhu v pořadí porota vysoce hodnotila envi-

ronmentální rozměr. Navržené řešení je však v počtě TGM příliš subtilní a univerzálně zaměnitelné, ideový koncept vazby kruhu vsazeného v dlažbě na TGM je neprůkazný a lze jej genericky propojit s jakoukoli jinou osobností či událostí. Práce je architektonicky kultivovaná a prostorově zvládnutá. V zimě či na podzim bude ale socha skryta pod listím a sněhem.

Třetí návrh je vizuálně atraktivní, provedení se jeví jako efektní a v exteriérovém použití již ověřené. Nicméně právě tato forma a způsob použití je známý i z jiných realizací nejen v České republice. Porotu proto vedl k otázkám ohledně originality a autenticity a i didaktičnosti navrhovaného řešení. Vazba a vztah k řešenému místu není v návrhu zřetelná. Odkaz na siluetu mužské postavy je příliš obecný, což autor řeší nadbytečným opakovaným vizuálním a grafickým znázorněním TGM.

Samotná soutěž byla na základě pozitivních zkušeností z jiných měst připravena ve spolupráci s Českou komorou architektů v podobě soutěže o návrh. V odborné porotě kromě zástupců města zasedli zkušení porotci, děkan brněnské Fakulty výtvarných umění, výtvarník Milan Houser, architekt Petr Janda a ředitel Muzea umění Olomouc, historik umění Michal Soukup.

Přípravy a hodnocení soutěže se účastnili také náhradník poroty, sochař Jan Zemánek, a autor současné podoby Školního náměstí, architekt Milan Obenaus. Porota posuzovala nejen samotnou uměleckou hodnotu předkládaných návrhů, ale také zakomponování díla do prostoru Školního náměstí i praktické otázky investičních nákladů, údržby, trvanlivosti i vzhledu sochy v průběhu různých ročních období. (bak)

Kuchyň Domova seniorů dostane novou vzduchotechniku

Postupná modernizace Domova seniorů pokračuje letos novou vzduchotechnikou v kuchyni a přípravě masa. Současný stav je již nevyhovující, proto bude nahrazen novou rekuperační jednotkou s účinností zpětného získání tepla min 65%. Akce bude stát 7,5 milionu korun a projekt Vzduchotechnika

Domova seniorů je spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Nový systém bude možné využít jak k topení, tak i ke chlazení. Odvod znehodnoceného vzduchu z kuchyně bude řešen přes odsávací nerezový vzduchovod, integrovaný ve větracím stropě společně s osvětlením. Nad technologickým zařízením bude vzduchovod opatřený tukovými filtry.

Tato akce si ale vyžádá rozsáhlejší stavební úpravy. Bude nutné udělat nové rozvody vody, kanalizace i elektroinstalace. Návazně pak budou položeny nové obklady a dlažby. Vzhledem k tomu, že v průběhu oprav kuchyně zde nebude možné vařit, muselo vedení Domova seniorů zajistit náhradní stravování na dobu od června do září letošního roku.

Domov seniorů Hranice byl postaven v letech 1981 až 1986.

V posledních letech prochází postupnou rekonstrukcí. V letech 2008-2009 byla vyměněna okna, v roce 2012 došlo k zateplení budov, v roce 2014 byla zahájena rekonstrukce vnitřních prostor. Zejména bylo zrekonstruováno 33 koupelen, nainstalovány nové výtahy, opravena společenská místnost nebo vybudována nová stálá kaplička. Další velkou investicí byly v roce 2016 úpravy vnějšího vstupního prostoru a modernizace vytápění. (bak)

Policisté v Hranicích mají volná místa

Rozhovor s vedoucím Obvodního oddělení Policie České republiky v Hranicích npor. Mgr. Petrem Čechem

Jak dlouho sloužíte u bezpečnostních sborů a na jakých pozicích?

V roce 1991 jsem nastoupil k Policii České republiky na Obvodní oddělení do Hranic. Po nástupu jsem stejně jako všichni kolegové a kolegyně šel na základní odbornou přípravu. Po návratu jsem na Obvodním oddělení v Hranicích postupně sbíral zkušenosti z výkonu služby, počátku na hlídkové službě, potom jako policista s územní odpovědností a nakonec jako dozorcí. V roce 1998 jsem přešel k Městské policii a pracoval jsem jako velitel Městské policie v Hranicích až do roku 2004. Od roku 2004 jsem se vrátil na Obvodní oddělení Policie České republiky v Hranicích jako vedoucí, kde jsem doposud.

Jsou aktuálně volná služební místa na Obvodním oddělení v Hranicích?

Ano jsou, a to vzhledem k tomu, že se v současné době navyšují počty policistů a policistek v rámci celého okresu Přerov, to znamená na Obvodním oddělení v Hranicích, v Lipníku nad Bečvou, v Kojetíně, ale také v Přerově, kde vznikne i zcela nové Oddělení hlídkové služby. Na Obvodním oddělení v Hranicích máme aktuálně 10 volných služebních míst.

Co získávají nově nastupující policisté a policistky?

Práce u Policie České republiky se opět stává atraktivní. Všichni nově nastupující získávají stabilní místo u státního zaměstnavatele, zajímavé a různorodé zaměstnání, ale i **náborový příspěvek ve výši 75.000 Kč**. Po dobu prvního

Vedoucí Obvodního oddělení Policie České republiky v Hranicích npor. Mgr. Petr Čech. Foto: Policie ČR

roku, kdy se připravují na výkon služby, pobírají služební příjem ve výši 24.220 Kč, po nástupu do výkonu jejich příjem ihned vzroste na **29.440 Kč**, po třech letech až na **32.330 Kč**. Toto jsou základní výše služebního příjmu. K těmto částkám dostávají další **příplatky**, např. za službu přesčas, ve svátek, osobní příplatek. Služební příjem všech policistů se dále pravidelně každé 3 roky navyšuje v rámci tzv. platového automatu. Pro představu **průměrný služební příjem policistů v Olomouckém kraji za rok 2018 činil 41.433 Kč**.

Jaké další benefity získávají?

Benefitů je velké množství. Policie České republiky se o své členy a jejich rodiny stará. Policisté a policistky mají nárok na **6 týdnů placené dovolené** ročně. Jejich fond pracovní doby je 7,5 hodiny denně, tj. 37,5 hodiny týdně. Dostávají od zaměstnavatele **příspěvky** například na dovolenou nebo na tábory dětí, příspěvky na životní nebo důchodové pojištění, mají nárok na služební příjem v plné výši

v případě ošetřování nemocného dítěte, nárok na služební příjem v plné výši v případě nemoci kratší než 30 kalendářních dnů. Při ukončení služebního poměru získávají jednorázové **odchodné**, které dle počtu odsloužených let může činit až šestnásobek jejich hrubého měsíčního příjmu, a po odsloužení 15 let získávají nárok na **doživotní výsluhu**, která se opět zvyšuje dle počtu odsloužených let a po 30 letech služby činí 50 % jejich hrubého průměrného měsíčního příjmu.

V jakých službách se slouží na Obvodním oddělení v Hranicích?

Výkon služby je většinou plánován v intervalech den, noc a dva dny volna. Denní služba probíhá od 07:00 do 19:00 hodin, noční od 19:00 do 07:00 hodin. Nově nastupující policisté a policistky vždy slouží v hlídce společně se zkušeným kolegou nebo kolegyní, tak aby neměli obavy a bez problémů se zapracovali.

Co musí splňovat uchazeči a uchazečky o práci u Policie České republiky?

Zájemci musí být starší 18 let, trestně bezúhonní, s minimálně středoškolským vzděláním s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Velkou výhodou je to, že mohou mít maturitu ze školy jakéhokoliv zaměření, nemusí se jednat pouze o bezpečnostně právní obor. Maturita může být také ze středního odborného učiliště s maturitou. Zájemcům s vysokoškolským vzděláním může Policie České republiky nabídnout rychlejší kariérní postup.

Co byste doporučil těm, kteří uvažují o práci u Policie České republiky?

Jsme velká organizace se širokými možnostmi uplatnění, neboť policisté a policistky mohou po službě na obvodním oddělení přecházet na jiná oddělení, o která mají zájem. Je to velmi individuální. Někteří zůstávají na stejném oddělení celou svoji služební kariéru a jsou spokojení, jiní zase využívají možnosti kariérního růstu a po získání zkušeností přecházejí například na Oddělení zbraní a střeliva, Oddělení služební kynologie, Dopravní inspektorát, Odbor cizinecké policie nebo na Službu kriminální policie a zpravodání, která sídlí i zde v Hranicích. Pro ty, kdo mají rádi adrenalin, bude jistě zajímavé i nově vznikající Oddělení hlídkové služby v Přerově. Policie České republiky do svých řad uvítá muže a ženy v produktivním věku, kteří uvažují o změně svého stávajícího zaměstnání, i čerstvé absolventy škol, kteří právě ukončili své studium. (red)

Uvažujete i Vy o práci u Policie České republiky? Pro informace si pište na emailovou adresu nabor.olomouc@pcr.cz nebo volejte na tel. číslo 735 788 425.

Město ocenilo žáky základních škol

Na závěr školního roku oceňuje město úspěšné žáky hranických základních škol. Děti, které dosáhly úspěchů ve vzdělávacích soutěžích, v umění nebo ve sportu, získávají pamětní list, dárek a zapíší se do Pamětní knihy města. (bak) Foto: Petr Bakovský

Havlíčkovu ulici čeká rekonstrukce

Poté, co se v Havlíčkově ulici loni vybudovala kanalizace, čeká ji celková rekonstrukce. Začne se letos v červenci nezbytnými přeložkami inženýrských sítí, a to jednak veřejného osvětlení a jednak nízkého napětí elektrického vedení. Až po skončení přeložek dojde k samotné rekonstrukci ulice, která bude probíhat postupně. Kromě samotného povrchu se budou řešit i opěrné zdi, odvodnění a další související doplňující investice. (bak)

Vstup do zámku se mění

Změnu dozná dvorek na levé straně u jižního vstupu do zámku. Podle projektu, který zpracoval Ing. arch. Tomáš Kočnar, zde vznikne půvabné místo pro venkovní kavárenské posezení s dětským koutkem. Prostor bude výškově rozčleněn tak, aby bylo možno podávat občerstvení oknem kavárny na zámku. Vznikne i klidová zóna v podobě malé městské zahrady, kde si lidé budou moci v rušném centru města posedět na lavičkách, obklopených záhonky s dominantou nepravdělně umístěných zimostrázů a skupinou pnoucích růží na trellážích podél ohradní zdi. (bak)

850 let

Pozitivní ohlasy od nadšených návštěvníků oslav 850 let Hranic zaplavily sociální sítě. Lidé vkládali svá videa, fotografie, lajkovali a sdíleli své dojmy. Pestrá nabídka programů i atrakcí, stánků a možnosti posezení umožnila každému najít si to své. Události, která zaplnila historické centrum Hranic v sobotu 8. června, věnovala pozornost také média.

V dnešním vydání přinášíme tematickou přílohu k výročí vzniku Hranic. Jak to ale vlastně bylo? Co bylo předtím? Jaké bylo nejhroší období v historii města? A jaké zde máme zajímavosti? Jaké osobnosti působily v Hranicích? To vše se dočtete na následujících stránkách.

Za vznik Hranic mohou mniši aneb Když se dva kláštery perou, historik se směje

Pro vznik Hranic měla zřejmě určující význam Jantarová stezka, vedoucí Moravskou bránou na sever, a výhodná lokace na chráněné ostrožně mezi třemi vodními toky. Toto spojení pomohlo Hranicím k tomu, že se postupně staly centrem obchodního a hospodářského života širšího okolí.

Nicméně v 11. století zde ještě nebylo po žádném městě ani památky, převládaly lesy. Právě název města s velkou pravděpodobností na tuto skutečnost poukazuje – Hranice byly sídlišťem u pohraničního hvozdu mezi Moravou a Slezskem. V té době měl na Hranicko přijít a působit zde rajhradský mnich Jurik, což byla skutečná postava.

O Hranicko brzy vypukl spor mezi dvěma kláštery – rajhradskými benediktiny a premonstráty z Hradiska u Olomouce. A každý klášter začal na obranu svých nároků vyrábět falza. Díky nim máme povědomí nejen o Hranicích, ale i okolních obcích.

První listinné falzum se váže k roku 1169, kdy Hranice a okolní obce získalo rajhradské benediktinské probošpství (klášter podřízený „mateřskému“ klášteru v Břevnově) od přemyslovského knížete Fridricha (Bedřicha), syna českého krále Vladislava II. a úředního knížete Olomouckého knížectví. Vše se událo na přímluvu výše zmíněného Jurika.

Listina je sice falešná, ve skutečnosti vznikla o něco později, nemusí být však nepravdivá. Dá

se předpokládat, že kolem roku 1169 byl skutečně hranický újezd darován rajhradskému klášteru a benediktini osadu Hranice založili. Rajhradským ale falzum nepomohlo a roku 1222 papežská komise přiřkla Hranice Hradisku a rajhradský klášter se musel spokojit s finanční náhradou.

Ani premonstrátů totiž nezůstali pozadu a vyrobili si vlastní falzum, datované rokem 1201, kterým měli od knížete Vladislava Jindřicha dostat mimo jiné trhovou ves Hranice s příslušenstvím – Heřmanice, (Hranické) Loučky, Polom, Běloutín, Jesenice (Jeseník nad Odrou) a neznámou osadu Na horách.

V polovině 13. století se dá předpokládat, že v Hranicích stála větší ves s tržištěm pro pozvolna kolonizované okolí. A objevuje se nám další premonstrátský padělek – tedy listina markrabího Přemysla z 19. května 1251, povolující povýšit Hranice na město. Právě je až dokument z roku 1276, kdy hradišský opat Budiš vydal 4. března lokační listinu, kde pověřil rychtáře Tháma založením města s názvem Alba Ecclesia. Město mohlo mít například

mlýn, lázeň a právo lovu zvěře a ryb.

Proměna Hranic na město ale zřejmě vázla. Mohly za to pravděpodobně neklidné časy po smrti krále Přemysla Otakara II. na Moravském poli. Asi proto došlo v roce 1292 k vydání nové lokační listiny, ve které opat Chvalek upravil práva města a zvětšil jeho rozlohu.

Ve 14. století klášter město často zastavoval různým držitelům. Pak přišly husitské války, kdy se Hranice v roce 1427 zmocnili husité pod velením Jana Tovačovského z Cimburka. Ten také pravděpodobně nechal postavit kamennou hradbu a první kamenný hrad na severu města (na místě části zámku).

Formálně ale město Hranice patřilo klášteru Hradisko, a to až do roku 1499, kdy přešlo do dědičné držby Pernštejnů.

Co ale s názvem Alba Ecclesia, neboli Weisskirchen? Existují hned dvě vysvětlení. První je, že

Postava mnicha Jurika se objevuje na spoustě obrazů. Foto: sbírky hranického muzea

název je odvozen od bílého kamenného kostela, druhá teorie ale praví, že by se mohl vztahovat k bílým oděvům premonstrátů z Hradiště. Podle této teorie by pak Černotín ukazoval na jeho založení benediktiny (v černých oděvech) a Běloutín opět na premonstráty. (bak)

Odstartovala to listina, údajně z roku 1169

Ve jménu svaté a nerozdlílné Trojice.

Poněvadž veškeré skutky smrtelníků klesají průběhem dob v zapomnění, rozhodl jsem

se učinit známo, že já Fridrich, vévoda olomoucké provincie, se schválením svého otce Vladislava, českého krále, daroval jsem rajhradskému kostelu

jako věčné věno místo, které se obecně nazývá Hranice. Jakýsi totiž poustevník, jménem Jurik, životem a mravy hodný následování, jehož také život a mravy následuje důstojná pověst, mně prostřednictvím mé manželky Alžběty vyložil, jak daleko samo strašlivé místo z pusté samoty kácením dubů a přípravou polí osídlil. Já pak, když jsem uvážil jeho nezištnost a píli, pro větší naději věčné vlasti, přidal jsem mu půdu a popluží ve vsi Špičkách s loukami a štěpnicemi (ovocný sad – pozn. redakce). Sahá pak toto místo, které jsem mu odevzdal, od potoka Žabníku až k potoku, který se nazývá Odra. Mimo to na západ poskytl jsem mu širokou libovůli bez hranice, kolik z onoho lesa chce vymýtit, vlastní rukou ukázaje.

Kterýžto pak skutek, když zjistil jeho opat, totiž Jindřich z Břevnova, přistupuje ke mně důtklivě se domáhal, abych s ohledem na

božskou náhradu toto, co jsem rajhradskému kostelu slovy udělil, za přítomnosti svého otce zpevnil listinou a pečeti. ...

Stalo se pak toto roku vtělení Božího tisícího stého šedesátého devátého, vévodství mého otce roku třicátého, jeho království pak roku jedenáctého, biskupství pak pana Bedřicha, biskupa pražského totiž, roku prvého.

Aby však tak dokonale darování nebylo někým z následovníků, což nechť je vzdáleno, svévolným útokem za našeptávání nepřitele lidského rodu časem nějak napaden, namáhal jsem se tuto listinu vážností pana Bedřicha, pražského biskupa, zároveň i Jana, olomouckého biskupa, pod vazbou zločenihožného prokletí a pod strachem hrozivého posledního soudu ověřit pečeti svého otce, jakž jsem od výše vzpomenuťého Jindřicha z Břevnova byl požádán.

Listinu přeložil dr. Ivan Krška, uvádíme její výňatek

Svědkiem historie jsou archeologické nálezy

Prostor Hranic a jejich okolí byl podle archeologických výzkumů osídlen již od starší doby kamenné. V lokalitě Moravské brány jsou doklady o poměrně souvislém pravěkém osídlení. Toto osídlení dokládají četné nálezy pazourkových nástrojů například pod Velkou Kobylankou.

Mamuti brázdili naše území

Ve sbírkách hranického muzea se nachází fragment mamutí stoličky, který byl nalezen ve 20. letech 20. století, a také mamutí kel objevený v roce 1938 mezi obcí Velkou a Drahotušemi. Mohlo se jednat o pozůstatek přirozeně uhynulého zvířete nebo také kořist lovců. Ojedinělý nebyl ani nález dalších částí kostry tohoto pravěkého zvířete, jako například lopatka či žebro. Zajímavým pravěkým nálezem bylo také dnes již neexistující Hlavicova jeskyně v místě kamenolomu. Pravděpodobně se jedná o doklad obydlování jeskyní pravěkým člověkem na Hranicku.

Hranicemi procházela důležitá obchodní stezka

V pozdějším období mladší doby kamenné, které nazýváme neolit, vedla celou Moravskou bránou významná obchodní stezka. Směřovala od Jadrana po Balt a užívá se pro ni nejčastěji název Jantarová stezka. Osídlení z tohoto období bylo doloženo v areálu zříceniny hradu Svrčova.

Mamutí žebro. Foto: Pavel Kujal

Módní doplňky z doby bronzové

K nejzajímavějším nálezům patří takzvaný Černotínský bronzový poklad z pozdní doby bronzové, který byl objeven při těžbě vápence v lomu na Vápenkách v roce 1905. Nejspíše se jednalo o pozůstatek ukrytého nebo ztraceného pokladu při cestě za obchodem. Součástí

Štítová bronzová puklice z Černotínského bronzového pokladu z roku 1905. Foto: Pavel Kujal

nálezů bylo například 24 bronzových náramků zdobených ornamentem, 3 postranice udidla, štítová puklice a další. Nálezy bronzových předmětů pochází

také z Velké, Rakova, Radotína či Dolního Újezdu. Na Hranicku až na pár výjimek chybí doklady doby římské, pozůstatky po Keltech a Germánech. Všechny tyto kmeny naším územím jistě procházely, právě díky výše zmíněné obchodní stezce, ale neusazovali se zde.

Trvalé osidlování Hranic

Počátek středověku, který je spojen s příchodem slovanských kmenů na naše území, se pravděpodobně Hranic netýkal. Za jedinou výjimku lze považovat doložení obytného objektu s keramikou na hradišti u Ústí, zvaném Hradiště.

V roce 1938 byl na kopci Strážné u Kelče nalezen soubor 250 stříbrných mincí a rozlamaných ozdob, které byly uloženy v plátěném sáčku. Říká se mu Kelčský poklad. Součástí pokladu byly mince různých ražeb - denáry, mince saské, bavorské, porýnské, francouzské a italské, ale také šperky. Některé ze šperků spadají do 11. století. Na základě tohoto nálezů je možné usuzovat, že Hranice byly již kolem roku 1000 trvale osídleny a vedla tudy důležitá obchodní stezka.

Za zmínku také stojí soubor pozdně gotických a renesančních kamenných kachlí, které se našly při archeologickém výzkumu u příležitosti celkové obnovy městského zámku v Hranicích. Pozoruhodné je, že se v souboru vyskytují tytéž kachle, jednou s povrchem bez barvy, jindy jsou glazované. Oba dva druhy jsou téměř jistě ze stejné doby, chronologicky je řadíme do tří skupin: 15. – 16. století, 2. polovina 16. století a konec 16. a počátek 17. století.

Na nedalekém hradu Svrčově byla odkryta část hradeb, při výzkumu archeologové našli železné šípky, hroty, ostruhy, sekery a nože. Dále také keramické fragmenty a mince, které spadají do období 15. století. K nejzajímavějším nálezům patří keramická hlava koníka, zřejmě se jedná o pozůstatek dětské hračky.

Výzkumy na lokalitách v Hranicích a jejich okolí prokázaly osídlení v prostoru Moravské brány již v období paleolitu. Spousta materiálu však ještě

Římsový kachel z výzkumu na hranickém zámku. Foto: Muzeum a galerie Hranice

dosud nebyla zpracována a dále se dá objevovat doposud neznámé.

Dagmar Holcová

Bronzové náramky z takzvaného Černotínského pokladu z roku 1905. Foto: Pavel Kujal

Keramická hlava koníka nalezená na hradě Svrčově. Foto: Pavel Kujal

Krvavá třicetiletá válka – nejtěžší období města aneb Každý chvíli tahá pilku

Třicetiletá válka znamenala pro Hranice, stejně jako pro mnoho jiných měst, pohromu. Město bylo několikrát dobyt, řádili zde vojáci obou stran a různých národností a za svou aktivní účast na straně protestantů bylo tvrdě potrestáno.

Od roku 1612 vlastnil Hranice protestantský šlechtic Václav Mol z Modřelic, aktivní ve stavovském povstání proti císaři. Po bitvě na Bílé hoře ale Moravu rychle opomali Španělé a Neapolitanci císaře Ferdinanda II. a olomoucký biskup, kardinál František z Dietrichštejna, v květnu 1621 zahájil zatýkání. Do olomouckého vězení šli nejen Václav Mol, ale i další šlechtici, jiní včas utíkají. Jejich majetek je konfiskován ve prospěch císaře.

Císařští poté odcházejí bojovat na Slovensko a krnovský kníže Jan Jindřich Hohenzollernský za pomoci Valachů využívá příležitosti. Vtrhne na Moravu a náhlým vpádem 17. září 1621 obsadí Hranice. Město se v té době stalo protestantskou základnou pro další boje v okolí. Jenže na začátku roku 1622 se protestantská vojska stáhla.

A následoval protiútok císařských. V březnu 1622 pak dostal kardinál Dietrichštejn od císaře panství hranické a drahotušské, panství Helfenštejnské a Lipník. Poté začal vyšetřovat „zradu“ Hranických, kteří do bran vpustili stavovské vojsko. Měšťané se zapřísahli, že jsou nevinní, že prostě nebylo v silách města ubránit se tak velkému vojsku. A protentokrát ještě vyvázli.

Ale okamžitě nastoupila rekatolizace. Již v červenci 1622 dorazil do Hranic jezuita Jan Skutellan s několika tovaryši. Také došlo k soudu nad účastníky stavovského povstání. K smrti byl odsouzen původní vlastník hranického panství Václav Mol z Modřelic, trest mu byl později zmírněn na doživotní žalář. Ale již v roce 1625 Mol ve vězení zemřel.

Mezitím stále trvaly vojenské hrozby, město se proto chystalo na případné obležení. Nepřítel se před hradbami objevil v listopadu 1623 a byla to uherská jízda. Uhři vypálili předměstí, pobrali, co se dalo, a zase odtáhli. Trvala ale také hrozba vzbouřených Valachů, proto proti nim povolal císař polské pomocné jednotky, které byly usídleny i v Hranicích. Okolí bylo vyjedeno, tak Poláci sháněli obživu, jak se dalo. Sám kardinál Dietrichštejn si na ně

Místo poprav y dnes připomíná pamětní deska uprostřed Masarykova náměstí. Foto: Petr Bakovský

stěžoval, že řádili víc než Turci nebo Tataři. Lidé z vesnic před nimi utíkali do lesů, kde za tuhé zimy mrzli. Údajně v lese u Hranic umrzlo v únoru 1624 na 200 lidí. Poláky dostal z města až mor a definitivně zmizeli až po vyplacení zoldu.

Město bylo totálně zpuštěné, byly zničeny domy, úroda, dobytek sněden. Aby se získaly peníze, prodala se i pánev z městské lázně. A do toho přišel zmíněný mor. Na ten zemřel i jezuita Skutellan, když pomáhal nakaženým měšťanům.

Pár klidnějších let poskytlo trochu oddychu, v roce 1626 však válka opět vzplála a vojska protestantského generála Mansfelda, spojená s Dány, nečekaně vpadla ze severu na Moravu. V říjnu 1626 oblehla spolu s Valachy Hranice. První útoky byly sice odraženy, přitom byl zapálen bratrský sbor, následný útok byl ale úspěšný. Měšťané totiž otevřeli útočníkům brány města. Vítili protestantské vojsko jako osvoboditele. Někteří se k vojsku dokonce přidali.

A potom se válečné štěstí zase otočilo. Mansfeld zemřel, spojenci odpadli a Dánové se stahovali k severu. A proti nim stál Valdštejn. Porazil Dány a začal postupně znovu obsazovat ztracená města. Ani Hranice nebyly výjimkou. Když prý velitel obrany, bělotínský fojt, při dobývání města viděl, že je vše ztraceno, skočil ze zámecké věže. Padla i řada měšťanů. Město bylo vyplněno.

Za tuto rebelii bylo město krutě potrestáno. Veškerá městská privilegia a svobody byly

zrušeny. K smrti byli odsouzeni purkmistři Adam Burkeš a Jan Poláček a měšťané Pavel Křenek, Lukáš Kremz, Tomáš Šatánek a Martin Myška. Další byli uvězněni, nebo odsouzeni k peněžní pokutě. Mezi odsouzenými byly i hranické ženy, které „utrhačnā a posměšná slova proti Bohu, Panně Marii, císaři a kardinálovi mluvily“. Jedna dokonce k trestu smrti utopením v koši, zbylé skončily ve vězení. K smrti mečem byli odsouzeni i dva hoši z města.

Na Masarykově náměstí byly provedeny dvě popravy, Adam Burkeš a Lukáš Kremz byli stati zhruba v místech, kde je nyní umístěna pamětní deska (foto). Poláček, Křenek a Šatánek dostali na poslední chvíli milost. Na předměstí, kde stála šibenice, exekuce pokračovala. Celkem bylo státo sedm rebelantů, čtyři oběšeni a jedna žena utopena, řada měšťanů, mužů i žen skončila ve vězení, nebo vypovězena, pokuty šly do tisíců dukátů a opět nastoupila tuhá rekatolizace. Ve městě navíc zůstalo císařské vojsko, které museli měšťané žít.

Celkově město a většina obyvatel, pokud přežili, výrazně zchudli. Nalezlo se ale pár výjimek. Lidé, kteří osvědčili věrnost císaři, byli odměněni z části zabaveného majetku a přišli tak ke značnému bohatství. Boji byla postižena hlavně předměstí, která nebyla chráněna hradbami. V roce 1628 vrátil kardinál cechům privilegia, aby vůbec mohlo město nějak prosperovat. V roce 1629 vrátil i část městských privilegií a vy-

lepšil městský znak, prakticky do dnešní podoby.

Po několikaleté odlmce se ale na Moravu vrátily boje. Švédové, kteří se do války zapojili na straně protestantů, v roce 1642 překvapivě vtrhli na Moravu. Dobyli Olomouc i další města, nikoliv však Hranice. Na Hranicko byly na zimu umístěny dva císařské pluky, jejich živění bylo další ranou pro hranické měšťany. Mnozí raději opustili své domy, protože nebyli schopni platit kontribuce na ubytované vojáky. Švédové však v roce 1643 přeci jen Hranice dobyli a drželi město několik týdnů, stačili přitom rozbořit židovské domy, zřejmě při hledání peněz. Poté se do města vrátili císařští.

Město bylo válkou zcela zruinováno. Z počtu 288 křesťanských usedlostí (bez židovských a vrchnostenských) byla obydlena ani ne polovina, pouze 123 domů. Jenže ještě nebyl konec.

Za dva roky tu byli Švédové zase, v roce 1645 opět město dobyli a opět vydrancovali. Zapálili kostel, kde se zřítily gotické klenby, a vyhodili do povětří obě věže Horní i Dolní městské brány. V následujícím období táhly krajem obě armády a střídavě vymáhaly peněžní i materiální dávky. Ještě v roce 1648 vyhrožoval švédský velitel vypálením města, pokud nezaplatí vojenské kontribuce. A i když byl v říjnu 1648 uzavřen mír, město se z válečných škod nevzpamatovalo ani do konce století.

Podle knihy Bohumila Indry – Město a panství Hranice za třicetileté války zpracoval Petr Bakovský

Víte, že...

...v obecném povědomí je rozšířena **mylná domněnka**, že na městském znaku města Hranic je mnich Jurik? Ve skutečnosti je to svatý Štěpán – patron premonstrátského kláštera Hradisko u Olomouce, jemuž Hranice patřily ve 13. až 15. století.

...**nejvýznamnější síň** v Hranicích je gotický sál v přízemí Staré radnice? Byl zbudován v roce 1528 v pozdně gotickém slohu. Tento sál je zvlášť významný proto, že církevních gotických staveb je na Moravě poměrně dost, kdežto světské jsou opravdu zvláštnosti.

...**nejstarší vyobrazení města** je dřevoryt Jana Willenbergera z doby před rokem 1593?

...dům čp. 5 na náměstí byl jako **první dům** ve městě v roce 1683 opatřen dřevěnými okapy a rýnami z modřínového dřeva? Dnes je zde lékárna U Zlatého lva. V roce 1806 bylo na tomto domě zazděno podloubí přes

protesty města i židovské obce. Krajský úřad však stížnost města zamítl, a tak bylo zazděno první domovní podloubí na náměstí.

...velký kámen před lékárnou naproti zámku je ve skutečnosti poslední němý svědek útrpného práva v Hranicích – takzvaný **pranířovací kámen**? Je to jediný zbylý ze tří pranýřů ve městě.

...**nejstarší dochovaný náhrobek** na židovském hřbitově je ze let 1684 až 1685? Je zde pochován manželský pár: Jakob, syn Nathana Fajtla, a jeho žena Chana.

...modlitebna Českobratrské církve evangelické na Šromotově náměstí sloužila v minulosti jako **skladiště soli** dovážené ve velkém formany z Haliče?

...**socha sv. Jana Nepomuckého**, jenž hledí z vyhlídky do teplického údolí, měla původně kráslit hranické náměstí? Sochař Ferdinand Gross nedodělanou sochu opustil a pro náměstí byla sjednána zakázka jiná. Kolem roku 1770 byla socha definitivně přemístěna na skálu, kde je dodnes.

...v roce 1772 zasadil **první brambory** hospodář Karel Andrla – otec manželky Gallašovy?

...**manufaktura na výrobu keramiky** fajáns byla v bývalém Světlíkově dvoře – přibližně v místech dnešní restaurace Monika? Založili ji Dietrichsteinové v roce 1783 a kromě manufaktury zde byly i sklady a prodej. Výroba fajánsu byla na příkaz knížete zastavena jako prodávěčná na samém počátku 19. století – nepřežila konkurenci porcelánu.

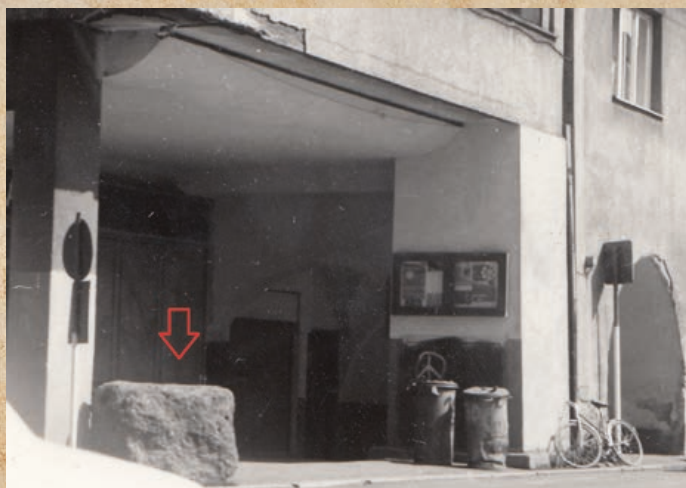
...**první poštovní úřad** v Hranicích byl otevřen již 1. května 1785? Pošta byla první nejen v Hranicích, ale i v celém přerovském okrese. Jako druhá pošta v okrese byla zřízena v Lipníku až 1. 1. 1840

...Hranice byly se svými 5 929 obyvateli (v roce 1850) **největším městem** ležícím přímo na nově zbudované trati císaře Ferdinanda mezi Břeclaví a Bohumínem? Pro srovnání – Lipník nad Bečvou měl 5 442 obyvatel, Přerov 4 468, Břeclav 3 310, Ostrava 1 752 a Bohumín 1 434 obyvatel.

...dle úředního záznamu došlo 27. 7. 1821 v Hranicích k **zemětřesení**? Poškozena byla druhá zámekská věž (později zbořená) a došlo ke zřícení části hradeb od Horní brány až k baště u vrchnostenské kontribučenské sýpky v délce 20,5 sáhů. Jiné destrukce kronikář nezapsal.

Pranířovací kámen na Pernštejnském, tehdy Kramářově náměstí v roce 1926. Foto: sbírky hranického muzea

Pranířovací kámen na Pernštejnském náměstí v 90. letech. Foto: sbírky hranického muzea

...29. 3. 1846 přenocovala v Hranicích na své cestě **ruská carevna**? Alexandra Fjodorovna byla dcera pruského krále Fridricha Viléma III. a manželka cara Mikuláše I.

...prostranství před školou na Školním náměstí bylo v 19. století upraveno jako **parčík s kašnou**, kolem níž byly v roce 1852 vysázeny akáty? Roku 1896 byla kašna zbourána a v roce 1898 ji nahradila socha císaře Františka Josefa I.

...spoluauctorem architektonického **řešení Kunzovy vily** na Tř. 1. máje je zakladatel české kinematografie Jan Kříženecký?

...v pondělí 10. září 1911 byl nad Hranicemi zřejmě poprvé spatřen **aeroplán**? Letěl ve výši asi 500 metrů od severovýchodu na jihozápad. Nad Hranicemi vykonal několik kruhů a pak velkou rychlostí letěl dál. Let byl pozorován osm minut.

...v roce 1913 máme v Hranicích doloženy dva **osobní automobily**? Jeden patřil staviteli Václavu Jonášovi a druhý výrobci lihovin Abrahamu Wolfovi.

...Ladislav Vlodek byl vůbec **první český komiksový autor**? Jeho první komiks pochází z 20. září 1922, avšak jeho kreslenou tvorbu lze vystopovat až do roku 1919!

...vzácný přírodní úkaz mělo příležitost pozorovati naše občanstvo v úterý 25. ledna 1938? Před 21. hodinou se jasně rozáhl obloha ve směru od Kostelíčka až po Zbrašov. Byla to **polární záře**, která byla pozorována v celé Evropě. V první chvíli lidé mysleli, že někde hoří, a také hasiči začali troubit na poplach. Nádherné přírodní divadlo bylo sledováno až do 23 hodin.

...**nejkratší ulice** v Hranicích měří pouhých 42 metrů? Je to ulice Tesaříkova – pojmenovaná po městském radním Antonínu Tesaříkovi. Na jeho popud byly ve městě vysázeny aleje ořešáků – ořechy se prodávaly do vojenské akademie na vykrmování krocanů.

Milan Králík

Prameny: Hranická historická knihovna, Hlasy Pobečví, Přehled

Osobnosti na stromech aneb Knihovna v ulicích

Na Masarykově náměstí a v Zámecké zahradě visí na stromech osobnosti. Projekt městské knihovny s názvem „Knihovna v ulicích“ si klade za cíl seznámit touto netradiční formou obyvatele města i návštěvníky s významnými osobnostmi, které žily a působily v Hranicích nebo se ve městě narodili.

V pondělí 10. června dvě knihovnice po celý den na náměstí a v Zámecké zahradě rozvěšovaly na větve stromů desítky malých laminátových „obrazů“ s medailonky různých významných osobností Hranic – KDO BYL KDO V HRANICÍCH. Obrazy jsou zavěšeny tak, aby byly snadno přístupné ke čtení. Už během zavěšování se kolemjdoucí zastavovali a obhlíželi tuto novinku. Ptali se a reagovali slovy: „Super, dobrý nápad, originální, jen ať vám to nikdo nepokrade...“

Připomínáme, že na „obrazech“ najdete drobné medailony osobností z různých oblastí společenského života od nejstar-

ších dob našeho města po první polovinu 20. století. Jsou to osobnosti z oblasti umělecké, literární, vojenské, najdete tam zakladatele města, významné šlechtické majitele a starosty města, mecenáše, průkopníky, účastníky druhého i třetího odboje, cestovatele, kněze, vědce a jiné. Najdete tam i jména našich židovských spoluobčanů, kteří byli zavražděni a umučeni v koncentračních táborech v době nacistické okupace.

Projekt Knihovna v ulicích je malým historicko-vědným příspěvkem k oslavám 850 let vzniku města Hranice. Potrvá po celé léto až do konce září. Může tak

Oživením léta v Hranicích jsou medailony hranických osobností na stromech. Foto: Jiří Necid

být i dobrým svědectvím o Hranicích pro turistické návštěvníky města.

Vyhledat a shromáždit všechny tyto informace o osobnostech města a vyrobit všechny medailony, rozvěsit je na větve stro-

mů bylo časově velmi náročné a také pracné, proto doufáme, že se naše medailonová zrcadla nestanou pro nikoho osobním suvenýrem.

Marie Jemelková,
vedoucí knihovny

Dějiny Hranic v kostce

- 1169** - listinné falzum – založení Hranic rajhradským kláštelem
- 1276** - částečné povýšení na město - lokační listina – založení města Alba Ecclesia
- 1284** - král Václav II. dovoluje klášteru Hradisko opevnit města, včetně Hranic.
- 1292** - opat Chvalek dokončil povýšení na město - upravil práva, zdvojnásobil polnosti
- 1427** - obsazení Hranic husity (Jan Tovačovský z Cimburka)
- 1431** - Jan Tovačovský potvrdil měšťanům jejich práva, privilegia i povinnosti
- 1470** - Hranice získává do zástavy Albrecht Kostka z Postupic
- 1475** - zadlužený Albrecht prodává Helfštýn, Přerov a Hranice Janu a Vilému z Pernštejna
- 1499** - Hranice se staly dědičným vlastnictvím Pernštejnů
- 1547 - 1612** - střídání vlastníků
- 1612** - Václav Mol z Modřelic - luterán, aktivní v protihabsburském povstání
- 1615** - založení hřbitova u Hřbitovní ulice (do té doby se pohřbívalo na Školním náměstí)
- 1622** - zabavené panství dostává kníže kardinál František Dietrichštejn
- 1627** - popravy protestantských vzbouřenců - celkem 12 osob
- 1784** - Hranice sídlo Krajského úřadu až do roku 1849, kdy byly krajské úřady zrušeny
- 1787** - návštěva císaře Josefa II.
- 1811** - J.H. A. Gallaš založil první veřejnou knihovnu
- 1853** - zahájena výstavba vojenských ústavů, hlavní budova byla postavena v roce 1860
- 1863** - návštěva císaře Františka Josefa I.
- 1871** - otevřeno české reálné gymnázium, později změněno na gymnázium německé
- 1874** - založení sboru dobrovolných hasičů
- 1880** - druhá návštěva císaře Františka Josefa I.
- 1883** - založena výroba pump a čerpadel Antonín Kunz
- 1887** - vznik Sokola Hranice
- 1891** - slavnostní otevření hlavní budovy nové veřejné nemocnice v Hranicích v Teplické ulici
- 1903** - první český starosta JUDr. František Šromota
- 1904** - 1905 postaven nový most přes Bečvu – byl zničen na konci II. světové války
- 1905** - přednášky T.G. Masaryka – univerzitní učitelské kurzy
- 1905** - otevřeno městské muzeum
- 1910** - otevřeno první kino
- 1914 - 1915** - vojenská nemocnice a instalace sochy Iva na hřbitově, je zde pochováno na 1500 vojáků
- 1923** - zahájena výstavba kasáren Jaslo
- 1924** - návštěva prezidenta T. G. Masaryka v Hranicích
- 1924** - zahájila činnost hudební škola
- 1924** - dokončena elektrifikace Hranic
- 1927** - výstavba budovy pošty na Tř. 1. máje (tehdy Wilsonova)
- 1927** - Krajinská výstava Pobečví
- 1928** - otevření sokolovny
- 1937** - postaveno nové mauzoleum pro ostatky vojáků z 1. světové války
- 1939** - otevřena nová nemocnice
- 1942** - 22. 6. - deportace hranických židů
- 1945** - 7. 5. osvobození Hranic Rudou armádou, Němci při ústupu vyhodili do povětří most
- 1946 - 1948** - výstavba nové budovy nádraží
- 1946** - návštěva prezidenta E. Beneše
- 1956** - vyhořelo předzámčí, následně zbouráno i se dvěma baštami a částí hradeb
- 1958** - veřejnosti začal sloužit stadion TJ Sigma
- 1960** - zrušen okres Hranice
- 1963** - odstranění sochy T. G. Masaryka ze Školního náměstí
- 1964** - otevření letního kina s kapacitou 1255 míst k sezení
- 1973** - otevřeno letní koupaliště
- 1974** - požár sokolovny
- 1975** - spojování obcí - pod Hranice jsou začleněny Drahotuše, Velká, Lhotka, Rybáře, Valšovice, Slavič, Středolesí, Uhřínov, v roce 1977 Olšovec a Boňkov)
- 1985** - postaven nový domov důchodců
- 1987** - nový jez na Bečvě a vodní elektrárna
- 1994** - obnovení židovského hřbitova, zničeného v roce 1989, a opravena hranická Synagoga
- 1998** - dokončena rekonstrukce zámku
- 2005 - 2006** - výstavba krytého bazénu
- 2009** - otevření nového letního koupaliště
- 2012** - rekonstruovány Sady Čs. legií
- 2015** - rekonstrukce Zámecké zahrady

Sedmička významných osobností Hranic

Vybrali jsme pro vás připomínku sedmi významných osobností spjatých s Hranicemi. Pouhých sedm jmen ale znamená, že se mnozí, kteří stojí za zmínku, do výběru nevešli. Některá jména jsou známá, jiná vás možná překvapí. Jedno jméno ale na stránkách věnovaných historii chybět nemůže.

Mnich Jurik – zakladatel města Hranice

Datum narození neznámé, datum úmrtí 4. prosince 1209.

Benediktinský mnich Jurik je historická postava, kterou zmiňuje darovací listina z roku 1169, kterou olomoucký údělný kníže Fridrich (Bedřich) daroval území mezi řekou Bečvou a Odrou rajhradskému klášteru ke kolonizaci. Mnich Jurik se podílel na kolonizaci tohoto území, vedl mycení lesů, takže v poměrně krátké době vyrostla na táhlém ostrohu nad Bečvou osada, v roce 1201 již zvaná trhovou vsí. Datum úmrtí mnicha Jurika se uvádí v nekrologu rajhradského kláštera.

Mnich Jurik. Foto: sbírky hranického muzea

Spisovatel a cestovatel Daniel Strejc – Vetterus

Narozen asi mezi 12. srpnem a 12. říjnem 1592 v Hranicích, zemřel asi roku 1669 v Brzegu (Slezsko, dnes Polsko).

Během studií se seznámil se stejným starým J. A. Komenským a Janem Salmonem – Podhorským z Podhoří u Lipníka nad Bečvou. Dne 15. 6. 1613 nastoupili Daniel Strejc a Jan Salmon jako první Češi na loď mířící na Island. Mladí cestovatelé prošli téměř celý ostrov a zúčastnili se zasedání Althingu, nejstaršího parlamentu Evropy.

Strejc-Vetterus se poté navrátil na Moravu. Roku 1618 odešel studovat teologii na univerzitu v Heidelbergu a současně vstoupil do služeb českého „zimního krále“ Fridricha Falckého. Stal se učitelem češtiny jeho nejstaršího syna.

V roce 1638 vydal v češtině a polštině (roku 1640 i v němčině) cestopis „Islandia“, dosud oceňovaný zdroj informací o životě a zvyklostech obyvatel ostrova před čtyřmi stoletími.

Lékař, spisovatel, výtvarník Josef Heřman Agapit Gallaš

Narozen 4. 4. 1756 v Hranicích, zemřel 15. 2. 1840 v Hranicích.

Od roku 1768 studoval v Lipníku gymnázium, poté filozofii a bohosloví v Olomouci, studia však nedokončil. Roku 1778 odešel do Vídně studovat malířství, živil se malováním pokojů a studoval i medicínu. Roku 1786 byl ustanoven vrchním lékařem generálního štábu ve Vídni a roku 1791 se trvale usídlil v Hranicích.

J. H. A. Gallaš. Foto: sbírky hranického muzea

Věnoval se příležitostnému léčení, zahradnictví, malířství, regionální historii a také literatuře. V roce 1811 založil při kostele veřejnou knihovnu, do které věnoval značný počet vlastních knih. Asi ve 40 letech začal psát básně, náboženské, vzdělávací a vlastivědné spisy, zapisoval pověsti, překládal náboženské spisy.

Poslanec moravského zemského sněmu, starosta JUDr. František Šromota

Narozen 28. 11. 1853 Penčice u Přerova, zemřel 26. října 1912 Hranice.

Do Hranic přišel v roce 1888. Začal se věnovat advokacii a zapojil se rovněž do regionálního politického života. Roku 1903 přivedl českou stranu k vítězství v boji o radnici a 21. 7. 1903 byl zvolen starostou města, kterým byl až do svého úmrtí.

František Šromota. Foto: sbírky hranického muzea

Obecné uznání si získal trvalým úsilím o modernizaci a zvelebení Hranic. Roku 1905 zabezpečil výstavbu moderního betonového mostu přes Bečvu, kolem řeky nechal zkultivovat městský park, zřídil městskou plynárnu a postavil několik školních objektů. Jeho zásluhou vzniklo 1912 české gymnázium. Roku 1906 byl zvolen poslancem Zemského sněmu moravského, kde vedl českou kurii.

Spolu s manželkou je pochován v čestném a nadačním hrobě na Městském hřbitově v Hranicích.

Akademický malíř a sochař Ladislav Vlodek

Narozen 9. 2. 1907 v Ostravě, zemřel 7. 7. 1996 v Hranicích.

Dětství prožil v Chicagu. Koncem roku 1921 se rodina vrátila do vlasti. Ladislav dokončil základní vzdělání na Měšťanské škole v Hranicích a později absolvoval studium malby a sochařství v Praze. Studium dokončil v roce 1928. Následovala studijní cesta do Itálie a roku 1931 se vrátil do Hranic, kde žil až do své smrti. Pracoval jako sochař, malíř a grafik. Od roku 1953 do roku 1958 byl vyloučen ze Svazu výtvarných umělců a měl zákaz vystavovat své práce. Od konce padesátých

Ladislav Vlodek. Foto: sbírka Milana Králíka

let se intenzivně věnoval grafice, ve které získal uznání v tuzemsku i zahraničí.

Pro město Hranice je Ladislav Vlodek významný nejen jako výrazný regionální umělec, ale i tím, že v 50. letech společně se svým švagrem, plukovníkem Václavem Vlasákem, zachránil před zničením mramorovou sochu císaře Františka Josefa I. z roku 1898. Je také autorem pamětní desky Františka Šromoty na hranické radnici.

Spisovatel, scénárista, kreslíř Jiří Brdečka

Narozen 24. 12. 1917 v Hranicích, zemřel 2. 6. 1982 v Praze.

Podílel se na filmové podobě Barona Prášila, s Janem Werichem spolupracoval na filmu Císařův pekař, pekařův císař, rozepsal scénář k pohádce Tři veteráni.

Byl blízkým spolupracovníkem Jiřího Trnky, Jana Wericha a režiséra Oldřicha Lipského. Jeho nejslavnější dílo je parodie na westerny s názvem Limonádový Joe, která má řadu variant – povídkovou, divadelní, románovou, muzikálovou a filmovou. Je autorem scénářů k filmům Tajemství hradu v Karpatech, Adéla ještě nevečeřela. Jako scénárista se podílel i na filmech Byl jednou jeden král, Vynález zkázy, Až přijde kocour. Je autorem knih Kolty bez pozlátka, Faunovo velmi pozdní odpoledne a dalších povídek. Jiří

Jiří Brdečka. Foto: sbírka Milana Králíka

Brdečka se vypracoval na jednu z nejoriginálnějších tvůrčích osobností, byl označován jako mistr parodie.

Herečka Miroslava Sternová

Narozena 26. 2. 1926 v Praze, zemřela 10. 3. 1955 v Mexico City.

Legendární mexická filmová herečka českého původu přezdívaná „mexická Marilyn Monroe“. Byla adoptivní dcerou MUDr. Oskara Sterna, který byl v letech 1931 – 1939 hlavním lékařem lázní Teplice nad Bečvou. V roce 1940 rodina Sternových opustila Protektorát Čechy a Morava a našla útočiště v Mexiku.

Miroslava Sternová natočila v letech 1946 až 1955 celkem 30 filmů. Do zlatého fondu světové kinematografie patří její poslední filmy: Škola vandráků režiséra Rogella A. Gonzáleze (1954) a Zločinný život Archibalda de la Cruz (Pokus o zločin) Luise Buñuela (1955). Krátce po dokončení natáčení spáchala sebevraždu. V Mexiku o ní byl natočen celovečerní film, napsána divadelní hra i obsáhlá esej. (bak)

Miroslava Sternová. Foto: sbírka Milana Králíka

Hraničané slavili výročí celý den

Na prostranství u zámku byla tři vystoupení fríských koní.
Foto: Jiří Necid

Na Masarykově náměstí zněla hudba různých žánrů, středověkem počínaje. Foto: Jiří Necid

Mnohé překvapily živé sochy, se kterými se zájemci mohli vyfotit. Foto: Petr Bakovský

Na prostranství u zámku bylo pro děti historické ruské kolo, historický kolotoč a stan s nejrůznějšími hrami. Foto: Jiří Necid

Diváky uchvátilo akrobatické vystoupení. Foto: Jiří Necid

Na pódiu hrála skupina Plavci. Foto: Jiří Necid

Slavnost ukončil koncert Báry Basikové. Foto: Jiří Necid

Oslavy vyvrcholily podvečerním průvodem

Zhruba tři stovky lidí tvořily průvod, který vyrazil v podvečer od kruhového objezdu na třídě 1. máje směrem k Masarykovu náměstí. V čele kráčel zakladatel města mnich Jurik. Následovaly postavy, které se vyskytovaly v historii Hranic – ať už to byly postavy historické nebo z pověstí jako loupežníci či bílá paní.

Nechyběli obchodníci, kteří po Jantarové stezce putovali přes Hranice spolu s komedianty. V průvodu pochodovali vojáci, skauti, hasiči, sokoli a další spolky. Projížděly historické motorky i automobily. Ohromující byla baletka na velkém míči, se kterou si pohrávala obří loutka.

Foto: 5x Jiří Necid

Poděkování

Městská kulturní zařízení Hranice děkují všem spolkům, organizacím i jednotlivcům, kteří se bez nároku na honorář zapojili do oslav 850 let Hranic – ať už při vystoupeních, průvodu nebo při přípravách akce.

Děkujeme Divadelnímu souboru Tyl z Drahotuše, dále panu Bohumilu Honzíkovi, panu Jiřímu Richtrovi a dalším majitelům historických motocyklů a automobilů, které oživily průvod.

Velký dík patří také studentům Střední průmyslové školy Hranice, studentům Střední zdravotnické školy, mažoretkám Domu dětí a mládeže – Panenkám, Minipanenkám a Babypanenkám, břišním tanečnicím Domu dětí a mládeže, hranickým vojákům, dobrovolným hasičům, sokolům, skautům, fotbalistům, házenkářům a dalším spolkům. Dále děkujeme Velkému dechovému orchestru ZUŠ Hranice, který doprovázel průvod, a výtvarnému oboru ZUŠ Hranice za výrobu hlav masek do průvodu. Děkujeme také pracovníkům Domu dětí a mládeže, které měly ve stanu za zámek na starosti hry pro děti. Děkujeme městské policii, pracovníkům městského úřadu, pracovníkům společnosti Ekoltes a také všem kolegům z Městských kulturních zařízení Hranice, kteří se zapojili do realizace akce.

**Za Městská kulturní zařízení Hranice
dramaturgyně oslav Magdaléna Flodrová a ředitelka Naďa Jandová**

Hranické letní kino nabídne v červenci 13 filmů

Třináct skvělých filmů přináší v červenci hranické letní kino. Promítá se vždy od 21 hodin, pokladna je otevřena hodinu před promítáním. Všechny filmy najdete v kulturním programu na stranách 16 a 17 a více informací na www.kultura-hranice.cz

Co byste si neměli nechat ujít? „Určitě animovaný dobrodružný film *Lví král*. Z rodinných filmů ještě doporučuji *Willi a kouzelná planeta* nebo *Spider-Man: Daleko od domova*“, radí dramaturg letního kina Lukáš Šíkl.

Skvělou zábavu nabídne akční komedie *Spolujízda*. Doporučujeme také zajít si do letňáku na životopisný film *Rocketman*, který dává nahlédnout do života Eltona Johna. Sledovat můžete osud brýlatého oplácaného kluka, který si příliš nerozuměl s rodiči, zato s klavírem mu to šlo náramně.

Letní kino promítne i horor *Dětská hra*. O čem to bude?

Andy dostane k narozeninám úžasnou hračku, která překračuje všechny představy a fantazie. Nejnovější výkřik technologií, funkcemi a možnostmi nabušená panenka, která umí cokoli. Už to není jenom hračka, je to ten nejlepší kamarád. Je roztomilá jako obrázek a dětem přináší jenom nadšení a štěstí. Andymu a jeho mamince ale přinese jeho nová panenka ještě něco navíc. Hrůzu, děs a strach o život. Nikdo totiž netuší, že tahle panenka je zlá jako všechna pekla světa, že dokáže zabíjet, že vraždí moc ráda a navíc s vynalézavostí těch největších psychopatů. Andy i jeho máma Chuckyho opravdovou podstatu brzy poznají, pomoci se ale nedomohou. Takovéhle pravdě totiž nikdo nevěří. A pokud uvěří, tak nepřežije, aby ji mohl potvrdit. Jako třeba souseď, jehož záhadně přejela vlastní sekačka na trávu... (red)

Co promítáme:

3. 7. – Slunce je také hvězda (titulky)	120 Kč
4. 7. – Spider-Man: Daleko od domova (dabing)	120 Kč
5. 7. – Srážka s láskou (titulky)	130 Kč
10. 7. – Avengers: Endgame (dabing)	100 Kč
11. 7. – Willy a kouzelná planeta (dabing)	120 Kč
12. 7. – Spolujízda (titulky)	120 Kč
17. 7. – Kořist (titulky)	120 Kč
18. 7. – Late Night (titulky)	120 Kč
19. 7. – Lví král (dabing)	120 Kč
24. 7. – Aladin (dabing)	100 Kč
25. 7. – Dětská hra (titulky)	120 Kč
26. 7. – Ibiza (titulky)	110 Kč
31. 7. – Rocketman (titulky)	120 Kč

Prozkoumejte Hranice s průvodcem. Třeba z vody

Možná si myslíte, že Hranice znáte. Vždyť zde bydlíte od narození. Ale možná budete překvapení, kolik zajímavostí se dozvíte na prohlídkách s průvodcem. Na prázdniny připravilo Turistické informační centrum na zámku 5 prohlídkových okruhů, které podpořil finančně Olomoucký kraj, a jak vidíte v tabulce, ceny jsou díky tomu příznivé. Určitě si nenechte ujít letošní horkou novinku – komentované prohlídky „Hranice z vody“. Nabídnou skvělou zábavu, spoustu legrace

i poučení. Prohlídky se budou odehrávat na šlapadlech s průvodcem a zájemci poznají město z jiného úhlu – tedy z hladiny řeky Bečvy. Na tyto prohlídky je nutné se objednat předem na telefonu 581 607 479. Více informací získáte v Turistickém

Ceny prohlídek s průvodcem

1. Hranice z vody	100 Kč
2. Hranice z výšky	10 Kč
3. Hranice pěšky	30 Kč
4. Židovské Hranice	30 Kč
5. Hranice vojenským maršem	60 Kč

informačním centru na zámku nebo na webu www.infocentrum-hranice.cz. (red)

V zámecké zahradě bude 8 koncertů a 2 divadla

PROGRAM HRANICKÉHO KULTURNÍHO LÉTA

Úterý 23. 7.	Hromosvod
Čtvrtek 25. 7.	Pavel Kačes Husár + Kamil Dyják (ex Rumpál)
Neděle 28. 7.	Crazy Dogs
Úterý 30. 7.	ABBA revival
Čtvrtek 1. 8.	Martin Láskas band
Neděle 4. 8.	LH Western
Úterý 6. 8.	Olivy (improvizační divadlo)
Čtvrtek 8. 8.	Mothers Follow Chairs
Neděle 11. 8.	Alband a Jaroslav Albert Kronek
Úterý 13. 8.	Divadelní spolek Neřešto / Sluha dvou pánů

Festival Hranické kulturní léto začíná v červenci a nabízí deset představení. Osm koncertů a dvě divadelní představení se uskuteční v amfiteátru v Zámecké zahradě vždy od 18. hodiny, vstup je zdarma. V případě nepříznivého počasí se akce konají v Zámeckém klubu. V tabulce přinášíme přehled akcí letošního ročníku, podrobnosti najdete na www.kultura-hranice.cz.

Zapomeňte na obyčejné starosti všedních dnů a přijďte si poslechnout strhující hudbu padesátých let v podání skupiny Crazy Dogs.

Našlapaný písničkový folk-rock nabídne úspěšná kapela Hromosvod, kterou si vybírají jako předskokany například Vladimír Mišík, Lenka Dusilová, Michal Hrůza, Nerez, Druhá tráva, Fleret, Luboš Pospíšil další známé skupiny.

Nejznámější hity fenomenální kapely ABBA můžete očekávat v ABBA revival show – zaujmou precizní pěvecké výkony i dokonalé taneční choreografie. Ujít si nenechte ani skvělou show improvizační skupiny Olivy a další koncerty, které letošní Hranické kulturní léto nabízí. (red)

Významný umělec Jiří Sopko je v Synagoze

Velkou poctou pro Galerii Synagoga je výstava světově uznávaného umělce Jiřího Sopka. Tu zahájila v červnu za přítomnosti autora slavnostní vernisáž. O program se postaral

taneční obor ze Základní umělecké školy Hranice pod vedením Kamily Martínkové. Výstava obrazů plných barev je k vidění do 4. srpna.

(red) Foto: 3x Jiří Necid

Pestrobarevní mořští tvorové uchvátili diváky

Stepující podmořští tvorové v záplavě světél zaplnili v sobotu 1. června Galerii Synagogu. Probíhala tam stepařská slavnost s názvem „Malá mořská víla aneb Svět pod hladinou oceánu“, kterou společně s dětmi připravila Taneční škola Sester Hlavinkových. Během odpoledne děti i dospělí stepovali v krásných kostýmech krabů, rybek, mořské víly Ariel, medúz, chobotnice i žraloků za nadšeného potlesku přítomných hostů. Více fotografií najdete na www.muzeum-hranice.cz.

(hj) Foto: Jiří Necid

Na Staré radnici kvílela požární siréna

Vernisáž výstavy *Fenómén hasičství* odstartoval kurátor hranického muzea Marek Suchánek historickou požární sirénou. Výstava je k vidění až do 1. září.

Gotický sál zaplnily modely hasičských autíček od hranického sběratele Zdeňka Sklenářka. V předstí pak návštěvníci uvidí hořící domeček, který vytvořili žáci ZUŠ Hranice pod vedením Evy Vojtěškové. Připravena je také kvízová hra a návštěvníci si tak mohou vyzkoušet, jaké to je být hasičem.

Na vernisáži promluvil Radek Hlavinka, starosta Okresního sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska okresu Přerov. Foto: 3x Jiří Necid

Co se děje v Hranicích

Středa 3. 7.

21:00 – Slunce je také hvězda (drama/romantický, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Čtvrtek 4. 7.

21:00 – Spider-Man: Daleko od domova (akční/sci-fi, dabing, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Pátek 5. 7.

21:00 – Srážka s láskou (komedie, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 130 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

21:00 – Po čem muži touží – promítání filmu na nádvoří zámku v Hustopečích nad Bečvou, vstupné 85 Kč.

Pondělí 8. 7.

12:00–14:00 – Konzultace se senátorkou Jitkou Seitlovou – schůzku je třeba si předem domluvit na tel. 736 491 225 nebo e-mailu asistentka@seitlova.cz. Koná se v přípravné místnosti

obřadní síně, 1. patro zámku v Hranicích, Pernštejnské nám. 1, schůzka je zdarma.

Středa 10. 7.

21:00 – Avengers: Endgame (fantasy/sci-fi, dabing, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 100 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Čtvrtek 11. 7.

21:00 – Willy a kouzelná planeta (animovaný, dabing, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Pátek 12. 7.

19:00 – Letiště 2019 – multižánrový, nejen hudební festival. Koná se na letišti v Drahotuších, vstupné od 219 do 360 Kč, předprodej na www.goout.cz.

21:00 – Spolujízda (akční/komedie, titulky, 2019) – koná se

v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Sobota 13. 7.

8:30 – Cyklobus na Bumbálku – pro milovníky cykloturistiky odjíždí autobus ze Šromotova náměstí v Hranicích. Do cyklobusu lze nastoupit s předem zakoupenou jízdenkou. Rezervace a aktuální ceník poskytne personál Turistického informačního centra na zámku, tel. 581 607 479.

17:00 – Letiště 2019 – multižánrový, nejen hudební festival. Koná se na letišti v Drahotuších, vstupné od 219 do 360 Kč, předprodej na www.goout.cz.

Úterý 16. 7.

19:30 – Úplňkový OM Chanting – skupinová technika, využívající transformační sílu ÓM, aby aktivovala sebe harmonizující potenciál účastníků a očistila okolní prostředí. Koná se v Masážním studiu Petry Janáskové v Hranicích, Masarykovo nám. 96, příspěvek 50 Kč, registrace na mailu j.bach@email.cz.

Středa 17. 7.

21:00 – Kořist (horor, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Čtvrtek 18. 7.

21:00 – Late Night (komedie/drama, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Pátek 19. 7.

13:00 – Neočekávaný dýchánek – festival napříč žánry. Koná se v prostorách centra Karnola v Hranicích, Třída ČSA 211.

21:00 – Lví král (animovaný/dobrodružný, dabing, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Sobota 20. 7.

8:30 – Cyklobus na Bumbálku – pro milovníky cykloturistiky odjíždí autobus ze Šromotova náměstí v Hranicích. Do cyklobusu lze nastoupit s předem zakoupenou jízdenkou. Rezervace a aktuální ceník poskytne personál Turistického informačního centra na zámku, tel. 581 607 479.

Neděle 21. 7.

15:00 – Odpoledne s dechovkou: Kozlaňáci – koná se v Olšovci na Rybníčku. Pro zájemce bude odjíždět autobus ve 14:00 hodin ze Šromotova náměstí v Hranicích, vstupné 100 Kč.

Úterý 23. 7.

18:00 – Hromosvod – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Středa 24. 7.

21:00 – Aladin (rodinný/muzikál/fantasy, dabing, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 100 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Čtvrtek 25. 7.

18:00 - Pavel Kačes Husár & Kamil Dyják – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

21:00 - Dětská hra (horor/thriller, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Pátek 26. 7.

21:00 - Ibiza (komedie, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 110 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

Sobota 27. 7.

8:30 - Cyklobus na Bumbálku – pro milovníky cykloturistiky odjíždí autobus ze Šromotova náměstí v Hranicích. Do cyklobusu lze nastoupit s předem zakoupenou jízdenkou. Rezervace a aktuální ceník poskytne personál Turistického informačního centra na zámku, tel. 581 607 479.

10:00-18:00 - Bleší trh – součástí bude přednáška o Slow fashion. Koná se v prostorách centra Karnola v Hranicích, Třída ČSA 211.

Neděle 28. 7.

18:00 - Crazy Dogs – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Úterý 30. 7.

18:00 - ABBA revival – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Středa 31. 7.

21:00 - Rocketman (životopisný/drama/hudební, titulky, 2019) – koná se v letním kině v Hranicích, vstupné 120 Kč. Vstupenky pouze na místě, pokladna otevřena hodinu před začátkem představení.

PŘIPRAVUJEME V SRPNU

Čtvrtek 1. 8.

18:00 - Martin Láška band – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Sobota 3. 8.

8:30 - Cyklobus na Bumbálku – pro milovníky cykloturistiky odjíždí autobus ze Šromotova náměstí v Hranicích. Do cyklobusu

lze nastoupit s předem zakoupenou jízdenkou. Rezervace a aktuální ceník poskytne personál Turistického informačního centra na zámku, tel. 581 607 479.

Neděle 4. 8.

18:00 - LH Western – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Úterý 6. 8.

18:00 - Olivy – divadlo v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Čtvrtek 8. 8.

17:00 - Vernisáž k výstavě: Peter Kotvan: Dílo – koná se v Galerii Synagoga v Hranicích, Janáčkova 728, vstup zdarma.

18:00 - Mothers Follow Chairs – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Neděle 11. 8.

18:00 - Alband & Jaroslav Albert Kronek – koncert v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Úterý 13. 8.

18:00 - Sluha dvou pánů – představení divadelního spolku Neřešto v rámci Hranického kulturního léta. Koná se v Zámecké zahradě v Hranicích, vstup zdarma.

Čtvrtek 22. 8.

18:00 - Charita Hranice: 20 let s vámi – benefiční koncert a oslavy kulatého jubilea působení Charity Hranice. Těšit se můžete na vystoupení Gentlemen's Club, Anny K. a doprovodný program. Koná se v areálu Staré stělnice v Hranicích. Vstupné v předprodeji 400 Kč.

Neděle 28. 8.

14:00 - Prázdninování v parku – v zábavném odpolední pro celou rodinu se můžete těšit na Mažoretky Panenky, loutkovou revue, kouzelnou školu profesora Bystrozora, čarodějné písničkování profesorky Krákové, vystoupení multižánrové kapely The People a další doprovodné aktivity. Koná se v parku Sady Čs. legií v Hranicích, vstup zdarma.

Nepřišel Vám do schránky Hranický zpravodaj? Volejte 581 607 479.

PROGRAM AKCÍ

NAJDETE NA WEBU
kultura-hranice.cz

POŘADÁTE ZAJÍMAVOU AKCI?

Napište nám na e-mail infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz nebo zavolejte na 581 607 479.

UZÁVĚRKA

PŘÍŠTÍHO VYDÁNÍ
HRANICKÉHO ZPRAVODAJE JE
V NEDĚLI 7. ČERVENCE 2019

Kam na výstavy v Hranicích

Galerie Synagoga

Janáčkova 728, Hranice, tel. 778 777 893, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 4. 8. 2019 – Výstava Jiřího Sopka. Obrazy malíře a ilustrátora jsou založeny na barvě. Jiří Sopko svými kresbami vyzdobil například humoristický román Rozmarné léto od Vladislava Vančury nebo pohádkový román pro děti Podivuhodná cesta Nilse Holgerssona Švédskem a mnoho dalších.

8. 8.–29. 9. 2019 – Peter Kotvan: Dílo. Dílo slovenského umělce tvoří různorodé výtvarné práce, malby a objekty, jehož uvažování vychází z monochromatických, gestických maleb. Gestičnost přetavuje do vlastních technik vytrhávání, vytváření maleb procesem schnutí nebo do klavírních kreseb a maleb. Vernisáž výstavy se uskuteční **ve čtvrtek 8. srpna** v 17 hodin.

Stará radnice

Radniční ul. 1, Hranice, tel. 775 854 497, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: út–so 9:00–12:30 a 13:00–16:00, ne 9:00–12:30 a 13:00–17:00.

Do 1. 9. 2019 – Fenomén hasičství. Výstava provází historii hasičských sborů na Hranicku. K vidění jsou hasičské přístroje, výstroj, historické fotografie. Dozvíte se o největších požárech na Hranicku a spoustu dalších zajímavostí. Na své si přijdou také děti. Část výstavy tvoří sbírka hasičských autíček od hranického sběratele.

Dvorana zámku

Pernštejské nám. 1, Hranice.

Do 2. 8. 2019 – Památník T. G. Masaryka – výstava dvaceti návrhů děl na památník T. G. Masaryka. Vítězná práce pak bude umístěna na Školním náměstí před budovou Základní umělecké školy v Hranicích.

Galerie Severní křídlo zámku

Pernštejské nám. 1, Hranice, tel. 581 828 114, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: po a st 8:00–17:00, út a čt 8:00–15:00, pá 8:00–14:00, so–ne zavřeno.

10. 7.–31. 8. 2019 – Výstava obrazů a korouhví. Výstava kolorovaných kreseb a olejomalb Šárky Spurné a kreseb suchým pastelem Marcela Smolové. Vernisáž výstavy se uskuteční **ve středu 10. července** v 17 hodin.

Lázeňský dům Moravan

Teplice nad Bečvou 47, tel. 581 683 640, 581 683 333, www.ltnb.cz.
Otevřeno: po–ne 8:00–20:00.

1. 7.–31. 8. 2019 – Ludmila Kočísová: Letní romance. Výstava obrazů hranické umělkyně představí olejomalby na plátno nebo sololitovou desku. Autorka maluje především přírodu, květiny, zvířata, nebo městská zákoutí.

Muzeum na zámku

Pernštejské nám. 1, Hranice, tel. 581 607 479, www.muzeum-hranice.cz.
Otevřeno: st a ne 14:00–17:00 nebo po předchozí domluvě v Turistickém informačním centru na zámku.

Hranice na mušce. Stálá expozice zbraní ze sbírek hranického muzea představuje unikátní kousky.

Model historického jádra Hranic. Autorem modelu, který zachycuje Hranice před 270 lety, je Stanislav Miloš. Ve výstavních prostorách jsou také panely s informacemi o vývoji a historii hranického zámku.

Galerie M+M

Jurikova 16, Hranice, tel. 581 602 148, galeriimm.wordpress.com.
Otevřeno: po–ne 13:00–17:00 (dopoledne na zazvonění nebo po předchozí domluvě).

Do 19. 7. 2019 – Včera a dnes - výstava výtvarníků V-klubu z Frýdku-Místku a polských fotografů Indygo.

Výstava amatérských i profesionálních umělců z Frýdecko-Místka, kteří se zabývají kresbou, malbou, grafikou, výtvarnou batikou, fotografií, řezbářstvím, uměleckým smaltem a dalšími výtvarnými technikami, a výstava fotografií umělců z Polska.

Zámecká zahrada a Masarykovo náměstí

Hranice

Do 30. 9. 2019 – Knihovna v ulicích. Medailonky významných osobností města Hranic, které jsou zavěšeny na stromech v centru města. Najdete na nich jména z oblasti umělecké, literární, vojenské, také zakladatele města, významné šlechtické majitele a starosty města, cenáře, průkopníky, účastníky druhého i třetího odboje, cestovatele, kněze, vědce a mnoho dalších.

Zbrašovské aragonitové jeskyně

Teplice nad Bečvou 75, tel. 581 www.caves.cz
Otevřeno: červenec út–ne 9:00–17:00.

2. 7.–31. 10. 2019 – Pavel Drda: Balanc. Výstava keramických plastik akademického sochaře Pavla Drdy. Autor je bytostným figuralistou, těžištěm jeho prací jsou postavy – lidské i zvířecí, zobrazující existenciální témata, ale i drobné žánrové příběhy s anekdotickými rysy. Vernisáž se uskuteční **v úterý 2. července** v 18 hodin.

Charita Hranice slaví 20 let. Koncertem i výstavou

Charita Hranice si v letošním roce připomíná, že profesionální sociální a zdravotní služby poskytuje na Hranicku již dvacet let. Toto kulaté jubileum oslaví zaměstnanci Charity Hranice na akcích, které organizují pro širokou veřejnost.

Největší událostí bude benefiční koncert Anny K. pořádaný ve **čtvrtek 22. srpna** od 18 hodin v areálu Stará střelnice. Hlavní vystupující bude od 20:30 hodin Anna K. se svou kapelou, jako předkapela vystoupí od 18 hodin hranická skupina Gentlemen's Club.

Při tomto společensko-kulturním setkání můžete získat uce-

lený přehled o činnosti Charity Hranice, připomenout si její vývoj od vzniku až po současnost, chybět nebudou informace o aktuální nabídce poskytovaných sociálních a zdravotních služeb i o ostatních Charitou realizovaných projektech.

Vstupné v předprodeji stojí 400 Kč, na místě v den konání akce 450 Kč. Děti do 150 cm v doprovodu rodičů mají vstup zdarma.

Prezentační výstava Charity Hranice v galerii M+M bude další akcí, která připomene 20 let profesionálního působení Charity v našem městě. Výstavu zahájíme v pondělí 26. srpna od 17 hodin.

V rámci vernisáže se můžete těšit na vystoupení loutkového divadla Tilia.

Výstava fotografií seznámí návštěvníky galerie M+M s historií Charity Hranice. Svými výrobky se pochlubí klienti Denního centra Archa a uživatelé Nízkoprahovky Fénix. Prohlédnout i vyzkoušet si můžete kompenzační pomůcky, které je možné si vypůjčit v charitní půjčovně kompenzačních pomůcek. Charitní tematiku budou mít také kreslené vtipy Kamila Krále. Výstavu můžete v galerii M+M navštívit do pátku 6. září. Oslavte s Charitou Hranice 20 let s vámi.

Radka Andrýsková

Anna K. vystoupí na koncertě Charity Hranice. Foto: archiv Anny K.

„Balanc“ ve Zbrašovských aragonitových jeskyních

Po loňské výstavě obrazů Heshama Malika a předchozích sklářských výstavách návštěvníky letos čeká výrazná změna. Po mnoha letech se ke slovu znovu dostane keramika, jeden z nejstarších výtvarných materiálů, pro prezentaci v jeskynních prostorách jako stvořený.

A to nejen pro svou odolnost vůči vsudypřítomné vlhkosti a kapající vodě, ale především pro sounáležitost s podzemím – v přeneseném významu může-

me říci, že hlína se vlastně vrací domů.

Jaký dialog rozvine umělecká surovina s tou přírodní, vyplňující tajemná jeskynní zákoutí, můžeme zatím jen tušit a odhadovat z fotografií. Svá díla představí akademický sochař Pavel Drda, který se stane spolutvůrcem a „dirigentem“ onoho dialogu. Je bytostným figuralistou, těžištěm jeho prací jsou postavy – lidské i zvířecí, zobrazující existenciální témata, ale i drobné žánrové pří-

běhy s anekdotickými rysy. Výstava ponese název „Balanc“ podle stejnojmenného ústředního díla, plastiky provazochodce, o níž autor říká: „My se pořád o něco snažíme, pořád nad něčím balancujeme a i to, čeho se držíme, kolikrát pevně není.“ Třeba takové notorické tvrzení, že keramika a sklo nejdou dohromady. Přijďte se přesvědčit, že to není pravda. Pavel Drda je propojuje, do keramické hmoty vnáší záři a z výsledku se tájí dech. Chcete-li se

setkat se zralou autorskou tvorbou i zralým lidstvím, s chlapem pevně rozkročeným ve valašské krajině s duší opřenou o nebe, nenechte si výstavu ujít.

Vernisáž výstavy se uskuteční **v úterý 2. července** v 18 hodin. K vystaveným dílům promluví Mgr. Olga Mehešová, hudebního doprovodu se ujme Milan Humplík. Výstava bude součástí prohlídky Zbrašovských aragonitových jeskyní do 31. října 2019.

Barbora Šimečková

Pokoř své Hranice#evropohnise

V neděli 9. května žil městský park v Hranicích smíchem, adrenalinem a dobrou zábavou. Sportovně-vzdělávací akcí, která se zde konala, navštívily přibližně dva tisíce návštěvníků. Vyzkoušet si mohli například lukostřelbu, golfové odpaly, kin-ball, hoverboardy a spoustu dalších netradičních atrakcí nejen na suchu, ale také na

vodě. Městské evropské informační středisko při Turistickém informačním centru v Hranicích se zde prezentovalo vědomostními kvízy a kolem štěstí. Akce se mimo jiné uskutečnila za finanční podpory Olomouckého kraje, statutárního města Olomouce a střediska Europe Direct Olomouc.

(Id) Foto: Lenka Dočkálková

Provozní doba městské knihovny o prázdninách

Během měsíce července a srpna bude mírně omezena provozní doba v městské knihovně. Oproti předchozím obdobím však rozšiřuje knihovna provozní dobu o prázdninách v dětském oddělení o jeden celý den. I nadále platí, že pokud někdo přijde do dětského oddělení půjčit nebo vrátit knihy mimo provozní den, bude obsloužen.

Dospělé oddělení:

Pondělí	8:00 – 11:30	12:00 – 17:00
Úterý	8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
Středa	ZAVŘENO	
Čtvrtek	8:00 – 11:30	12:00 – 17:00
Pátek	8:00 – 11:30	12:00 – 16:00
Sobota	ZAVŘENO	

Dětské oddělení:

Úterý	8:00 – 11:00	12:00 – 16:00
Pátek	8:00 – 11:00	12:00 – 16:00

Pamětní medaile k výročí 850 let

Město Hranice slaví v letošním roce 850 let výročí od první písemné zmínky. K této příležitosti výročí byla vydána pamětní medaile Hra-

nic, kterou můžete zakoupit v Turistickém informačním centru na zámku za 185 korun včetně krabičky. Jedná se o omezenou edici. (Id)

Hranický aerobic slaví republikový titul

Hned dva mistrovské poháry si odvezly hranické dívky z oddílu Dynamic Fit TJ Sigma Hranice z mezinárodního finále soutěže MIA festival pořádané asociací Děti fitness - Sport proti drogám. Se skladbou „Zavolejte strážce“ získaly ve finále 1. místo a zároveň se staly vítěžkami celé aerobikové ligy v rámci všech věkových kategorií. Finále již dvacátého ročníku, které se konalo 1. června v pražské Lucerně, tak suverénně opanovaly.

Nejen o tomto velkém úspěchu jsem si povídal s trenérkou, choreografkou a hlavně vedoucí studia Dynamic Fit Nadou Hořínovou.

Jaký je vlastně systém soutěže MIA festival?

Do finále se musíte kvalifikovat prostřednictvím krajských postupových kol, kde získáváte body. My jsme se se skladbou „Zavolejte strážce“ na motivy hudby z Noci na Karlštejně umístovaly vždy na prvním, v nejhorším případě na druhém místě. Naš získaný počet bodů byl absolutně nejvyšší nejen mezi aerobikovými skupinami všech věkových kategorií z Česka, ale i ze Slovenska a Polska, takže jsme zvítězily v rámci aerobikové ligy. A pak i ve finále jsme získaly první místo.

Vy ale soutěžíte s více skupinami.

Ano, máme tři družstva, nejmladší přípravku – děti do osmi let, pak 8 až 10 let a vítězky mají 11 až 13 let. Ty nejmenší se teprve učí, věkově prostřední družstvo se také kvalifikovalo do finále, ale tam jim to tolik nevyšlo a se skladbou Drakiáda skončily šesté.

Všechny skupiny trénujete vy?

Ne, já mám na starosti ty dvě nejmladší a nejstarší dívky trénuje moje dcera Barbora Lehnertová. Máme to odstupňované podle náročnosti, ti nejmladší se učí základy a ti nejstarší už mají náročnější prvky.

A jak početné jsou jednotlivé skupiny?

Těch nejstarších je dvanáct, nejvíc jich je ve střední kategorii, tam jich máme osmnáct

Vítězné družstvo v plné zbroji. Foto: Dynamic Fit

a v přípravce je jich třináct. Ono na nábor přijde víc dětí, ale vždy někdo odpadne.

Vy ale neděláte jen s dětmi a jen aerobik?

Děláme aktivity pro všechny věkové skupiny, od malých dětí až po Klub seniorů. Pro nás je sice aerobik prioritou, ale kromě toho děláme i spoustu dalších pohybových aktivit, jako hip hop, street dance. Máme kondiční posilovací hodiny, několik druhů zdravotního cvičení, pilates, fitness jógu, kruhové tréninky. Zdravotní cvičení získávají na popularitě, protože mnoho lidí má spoustu zdravotních problémů. Ale než prášky na bolavá záda, je lepší zkusit nejdřív pohyb. Co mě těší, je, že máme mladý tým trenérek, jsou to vlastně moje žáčky, které jsem si vychovala z aerobiku a teď se vrátily do Hranic a trénují dospělé.

Říkáte trenérky, žáčky, máte tam i nějaké chlapce?

Ano, zejména na ty hip hopené lekce vždy nějaký chlapec dorazí. Ne vždy vydrží, protože se mezi holčičkami moc necítí. Na aerobik už chodí samé dívky.

Ale těší mě, že na některé aktivity pro dospělé začali chodit i muži, například na kondiční hodiny, kruhové tréninky. To bývají silová cvičení, žádné choreografie.

Jaký je vůbec zájem dětí?

Já to dělám už 18 let a dětí, ochotných se hybat, je čím dál

méně. A také není snadné sehnat dobré trenéry, víceméně zadarmo. Mívali jsme i více aktivit, ale museli jsme je ubrat.

Ono to není jednoduché ani pro děti, ani rodiče. Tréninky jsou dvakrát, třikrát týdně, závody o víkendech. Takže od dubna do začátku června, kdy probíhají soutěže, jsou víkendy našlapané. Naštěstí technika pokročila, takže závody se odbývají rychle. Dřív se vstávalo v pět ráno a vraceli jsme se večer v devět, dnes jedem v osm a po poledni už můžeme být doma, když je to blízko. I proto jezdíme na oblastní kola hlavně na Moravě. Tedy Ostrava, Olomouc, Otrokovice, někdy Brno.

Sezona začíná v září jako školní rok?

Ano, a od září do listopadu je příprava na další soutěžní cyklus. Takové vyvrcholení podzimní sezony je pak prosincové vystoupení pro rodiče, aby viděli, co se jejich ratolesti naučily a i my si uděláme obrázek, jak jsou na tom. Je to pro ně náročné, protože musí zvládnout koordinaci pohybu ve všech směrech, ruce, nohy, pokud možno sjednoceně, protože to se hodnotí. A právě letos jsem to měla těžší s tou střední skupinou, protože jich bylo nejvíc.

A jinak své ratolesti mohou rodiče vidět jen při soutěžích?

Ne, my vystupujeme i na různých akcích, například pro Klub seniorů nebo na Dni tance. Anebo jezdíme na menší sou-

těže v okolí, i proto abychom si vyzkoušely novou sestavu, a tam se mohou rodiče snáze zacet podívat. Oblíbeným místem je třeba Tovačov, tam je to takové domáctější prostředí, výborná atmosféra. Letos jsme si odtamtud odvezly putovní pohár za originalitu. Loni ho vyhrála slovenská skupina, takže ani tam konkurence nechybí.

Jak řešíte, když někdo zrovna na soutěž nemůže?

Musíme to upravit tak, aby to vypadalo pokud možno stejně a nic se nepoznalo. Ono je to složitější i s prostorami, soutěží se na ploše 12x12 metrů, během 2,5 minutové skladby ji musíte celou využít. Trénujeme ale v prostorách 9,5x 15 metrů. Takže když potřebujeme natrénovat na soutěž, musíme si pronajmout nějakou tělocvičnu, nebo si ji vyzkoušíme právě na těch nižších soutěžích.

Kdo vám dělá choreografii jednotlivých skladeb?

Tu si děláme samy, připravujeme ji spolu s dcerou. Nejen choreografii, ale i kostýmy, hudbu. Kdybychom si to někde objednali, tak by to vyšlo tak na 5 až 10 tisíc. A co si budeme povídat, tady je to neustále boj s penězi. Naštěstí máme dobrou spolupráci s pronajímatelem prostor, hodně nám pomáhají městské dotace. Ale není to snadné.

Přitom je nutné neustále sledovat vývoj, jezdit na školení, kurzy. Třeba dříve všichni ve skupině cvičili všechno stejně, kdežto dnes je trend, že se na pódiu občas pohybují různé cvičící skupinky, každá dělá něco jiného a v určitý moment se jejich cvičení sjednotí. Je to mnohem platičtější, není to nuda, ale je to také náročnější. Skladby navíc musí mít nějaký příběh, čím lepší téma vymyslíte, tím větší šanci máte na úspěch. Takže již nyní s dcerou vymýšlíme, jaké téma budeme dělat v lednu. Nejlépe, aby to moc nestálo a bylo to moc hezké.

Takže přejí i do budoucna hodně úspěchů a děkuji za rozhovor.

Petr Bakovský

TIRÁŽ: Hranický zpravodaj č. 7/2019 • Periodický tisk územního samosprávného celku. • Měsíčník • **Vychází** 1. července 2019 • Ročník V. • **Vydávající** Městská kulturní zařízení Hranice, příspěvková organizace se sídlem Masarykovo náměstí 71, 753 01 Hranice, IČO: 71294686 • **Grafická úprava a tisk:** © KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Čajkovského 1511, 738 01 Frýdek-Místek • **Náklad:** 8 400 ks • **Distribuce:** Česká pošta, **zdrava do všech domácností v Hranicích a místních částí** • **Redakce:** tel. 581 607 479, e-mail: infocentrum.zamek@mkz-hranice.cz • **Editoři:** Naďa Jandová, Petr Bakovský • **Hranický zpravodaj na internetu:** www.mesto-hranice.cz/cs/televize-tisk/ • mkz-hranice.cz/hranicky-zpravodaj • Zaregistrováno Ministerstvem kultury ČR pod zn. MK ČR E 22143 • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit • Účasti na programech pořádaných Městskými kulturními zařízeními Hranice, p. o., IČO 71294686, dává jejich účastník souhlas s užitím pořízených fotografií a videodokumentace pro propagační materiály organizace (webové stránky, Hranický zpravodaj, tiskoviny, Facebook). Souhlas se dává do odvolání.